

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petič-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Štajerci v Ljubljani.

Včerajšnji dan naj „Dramatično društvo“ ru-deče podčrta v svoji kroniki, narodna Ljubljana pa se ga bo dolgo spominjala kot veselega in pomembnega narodnega praznika. Osvetlila si je včeraj lice metropola slovenska pred slovenskim svetom, dokazala je, da duhomorni domači razkol, ki se širi iz središča Slovenije liki slana po slovenskem polji, še ni udušil našega narodnega navdušenja in ga ne bo. Našega, dejali smo, kajti žal, da za nas Ljubljancane, zbrane včeraj na čast bratskim gostom, ni veljalo tisto, kar je naglašal štajerskih gostov govornik, da so namreč med njimi zastopani v slovenski slogi vsi stanovi. In v tem pogledu je posebno pomemben včerajšnji dan. Bolelo je sicer goste, videče, da se ni združilo v pozdrav vse, kar se v Ljubljani ponaša z imenom slovenskim, brez razlike stanu in stranke, a ob jednem jim je neovržno dokazal ta dan, v katerem taboru je Slovenija. . . . Zlasti veselilo nas je tudi še to, da so prihiteli v pozdrav štajerskim bratom tudi častne deputacije odličnih rodoljubov iz Trata, Gorice in iz tužnega slovenskega Korotana. Bil je torej sinočni večer res to, kar smo pričakovali, bil je dostojna in slovesna manifestacija duševno in kulturno združene Slovenije.

Mej potom.

V Celji že napolnilo je gledališki vlak, okrašen s trobojnicami in s Celjskim ter Teharskim grbom, nad 300 odličnih slovenskih rodoljubov in rodoljubkinj iz Celja, Vranskega, Braslovč, Mozirja, Šoštanja, Vojnika, Šmarja itd. Tu pridružili so se jim tudi nekateri udeležniki iz Maribora itd., dočim je večina podravske gostov prišla v Ljubljano že s popoludanskim poštnim vlakom. V Laškem trgu in na Zidanem mostu vstopilo je zopet lepo število udeležnikov in že v Trbovljah in v Hrastniku pozdravljalo je v obilem številu zbrano občinstvo vak z gromovitimi Živio-klici. Prvi oficijelni pozdrav vršil se je potem v Zagorji, kjer so bila zbrana na kolodvoru tamošnja narodna društva ter je pevski zbor zapel štajerskim bratom v pozdrav koračnico „Jaz sem Slovan“. V Litiji zbrano je bilo zopet vse tamošnje narodno občinstvo ter je pozdravil goste v navdušenih besedah nadučitelj Šmartinski, gospod Bartel. Zahvalil se mu je voditelj štajerskih Slo-

vencev, g. dr. Srnec iz Celja. Med gromovitimi Živio-klici jel se je potem pomikati vlak, ki je bil mej potom narasel na več kot 400 udeležencev, proti Ljubljani.

Vzprejem v Ljubljani.

Ob 4. uri zbrala so se v prostorih čitalničnih narodna društva „Čitalnica“, „Sokol“, „Dram. društvo“, „Ljubljana“ in „Slavec“ ter korakala s zastavami in godbo na čelu na kolodvor. Med potom pridružila se jim je nebrojna množica ljudstva in zlasti po popoludanski predstavi vrelo je vse na kolodvor. Peron, na kateri je bil vsled ljubeznjivosti gosp. inspektorja in načelnika Habita vsakomur prost pristop, bil je v hipu tako natlačen odličnega narodnega občinstva, da so se morala društva razvrstiti deloma tudi pred peronom. A tudi pred kolodvorom in ob Dunajski cesti se je vse trlo ljudstva. Na peronu čakal je tudi lep venec narodnih dam Ljubljanskih drage goste. Zastave pa se gledé na trdi zimski čas in pozno uro prihoda dogovorno niso razobesile. Kmalu po 5. uri prikazal se je okrašen vlak naših štajerskih gostov in tedaj zaorili so mu nasproti upravnebesni Živio- in Slavaklici, godba pa je svirala „Naprej zastava Slava!“. Vidno ginjeni in navdušeni izstopili so gostje in ko se je nekoliko poglobilo viharo navdušenje, tedaj je predsednik Ljubljanske čitalnice g. dr. K. vitez Bleiweis-Trsteniški pozdravil goste nastopno:

Dragi rojaki! Čast mi je, v imenu narodnih društev in reči smem tudi v imenu vsega narodnega občinstva Ljubljanskega Vas presrečno pozdraviti ter izraziti svoje veselje in občudovanje, da se niste ustrašili ledenega časa in se v tolikem številu podali pogumno na pot. Dokaz nam je to, da srca vaša živo bijejo za našo sveto stvar, da se živo zanimате za narodni napredek zlasti na dramatičnem polji, ker ste prihiteli poslušat lepo skladbo Vašega ožjega rojaka, na katerega smemo Slovenci z vso pravico biti ponosni. Želim in nadejam se, da vam bodejo kratke ure, katere bodete preživeli v naši sredi, pretekle prijetno in da vzamete seboj vtis, da rojake glavnega mesta Kranjske navdajajo po ogromni večini še vedno ista neskajljena domovinska čutila, da se borujejo še vedno pogumno za ista načela, katera so ob svojem času toliko pripomogla k razvitku narodne probujenosti in narodne zavesti. Dobro došli torej, živeli!

Navdušeni živio-klici prihajajočih in pozdravljajočih pritrjevali so besedam govornika. Zahvalil se je na pozdravu v imenu štajerskih gostov v krepkih in navdušenih besedah stolni vikar iz Maribora gosp. dr. Medved. Združena pevska zbor „Ljubljane“ in „Slavca“ zapela sta „Liepa naša domovina“. „Sokol“ napravil je špalir in skozi ta špalir jeli so se pomikati gostje v impozantnih vrstah proti izhodu. Pred kolodvorom pa jih je zopet z nepopisnim navdušenjem pozdravljala nepregledna množica narodnega ljudstva. Tu uvrstili so se gostje in narodna društva pod vodstvom vrlega in neumornega našega „Sokola“ v zares velečasten sprevod. Na čelu korakala je godba, potem zastave, potem pa v Sokolskem špaliru gostje in za njimi domača društva, vse skupaj gotovo nad 2000 oseb. Ob cesti pa je stalo od kolodvora do „Slona“ v gostih vrstah navdušeno narodno občinstvo Ljubljansko ter zopet in zopet glasno in krepko pozdravljalo drage brate in goste. Prišedši do „Slona“ oziroma „Maliča“ se je ta krasni sprevod razšel in gostje podali so se v razne restavracije, da se nekoliko odpočijejo ter pripravijo za slavnostno predstavo.

Slavnostna predstava.

Točno ob določeni uri napolnili so gostje in domačini krasno razsvetljeno gledališče do zadnjega kotička, a mnogi niso niti prostora dobili. Že gledališče samo je obudilo splošno občudovanje, katero se je premenilo v navdušenje, ko je po čarobnih glasih ouverture nastopil g. Borštnik in s kipečim zanosom deklamoval duhoviti prolog, katerega je za to priliko zložil g. Fran Gestrin. Prolog, ki je bil posebe tiskan in sicer jako ukusno ter okrašen s podobama dr. Ipavca in dež. gledališča, slóve:

Pozdravljamo Vas vse iz duše vrele,
Ki prihiteli danes sém ste k nam
V okrilje stolice — Ljubljane bele,
V Modricam posvečeni, novi hram,
Da zrête zgodbo iz minivših časov,
Pomembno zgodbo s Svojih rodniht tál,
Topeč v milobo se domačih glasov,
Ki jih rojak-umetnik je ubral,
Oživil ž njimi, kar je preminilo,
Pričaral v svet spet, kar nekdaj je bilo. —

„Nekdaj je bilo“ — — srce nam trepeče
O znanih zvokih znanih teh besed,

LISTEK.

Dvojna ljubezen.

Izvirna novela iz domačega življenja.

Spisal A. Hasverus V.

(Dalje.)

Strogi preiskovalni sodnik se ni upal prijatelju v okó pogledati, boječ se morda, da bi znal res v njega očesi dobiti potrdilo svoji trditvi. Skušal se je pošaliti: „Motiš se, prijatelj! Ljubezen mene ne pozna in jaz nje ne. Priznam, da imata očesi Vlaste neko čorobno moč, a samo za čas, ko zreš v ta krasna bisera. Verujem tudi rad, da bi ju znala poetiška duša opevati in njeno lastnico obžalovati, a po mojih žilah kroži hladna kri jurista! Ne boj se torej zame!“

Ker ni hotel pristav slediti Trsteniku, ki se je zgubil „kibicirat“ v drugo sobico, kjer so doktor Pavlovec, dr. Urek in beležnik Zvijac že hladnokrvno za igralno mizico „pagate“ napovedovali, naslonil se je pri oknu ter opazoval plešoče vesele pare. Zdal je v valčku poletela mimo njega Serafina s svojim plesalcem, a za hip ujele so se njune oči.

In ni se mogel ločiti dr. Jug od dražestne podobe! Njega oko sledilo je povsod vitko plesalko v beli obleki, ki se je prelepo ulegala po krasno vzráščenem životu. Črni lasje so se na glavi v krono spleтали, a lice, katero so rudeče male ustnice krasile, bilo je belo kot alabaster. Za pasom je imela šopek svežih šmarnic in zdelo se je doktorju, da vidi gozdno Vilo.

Valčka bilo je konec, plesalci so jeli po dvorani se šetati in tudi Vlasta ali Serafina pustila je svojega plesalca in se pridružila Milici, ki se je sprehajala z mladim veletržcem Burešem, v čegar hiši je stanovala z materjo in kolegino svojo.

Tudi dr. Jug se pridruži učiteljicema, ki ga karata, da ni plesal in je pustil več gospá in gospic sedeti. Skušal je svojo krivdo popraviti ter prosi Serafino četvorke, a bila mu je obljubljena še-le tretja, ker je bila za prvi že angažovana.

„Oprostite vprašanje, cenjena gospica, kje ste se tako dobro mojega materinega jezika priučili, ker rečeno mi je bilo, da ste trda Nemka?“ vprašal je dr. Jug Serafino, ko sta se uvrstila mej druge šetajoče pare.

„Dá, Nemka sem, a v Gradcu na učiteljišči

sem se prostovoljno učila slovenščine in ravno temu znanju imam se zahvaliti, da so me po dovršeni skušnji semkaj poslali. A hvaliti nikar, gospod doktor, mojega znanja, kajti ravno nasprotno moram priznati, da čutim šele tukaj pomankljivost njegovo in jo skušam popolniti s pomočjo ljubeznive svoje kolegije Milice.“

„Vender, gospica, kar sodim po Vaši predstavi Vlaste, bi le želel, da bi i moje rojakinje tako čisto in gladko govorile svoj materini jezik, kakor Vi.“

„Laskanje, laskanje, gospod doktor!“ rekla je še mlada učiteljica, priklonila svojo krasno glavico ter v mazurki s poprej že angažovanim gospodičem pohitela po dvorani.

A očesi, čarobno temni, veliki očesi sledili sta dr. Jugu po dvorani, po sobah, ko kotih, povsod, kamor se je obrnil. Zdelo se mu je, da mu bliščita povsod nasproti in na uho so mu kot šumenje bistrega vrelca doneli melodični glasi rudečih ustnic ter objemali mu vse čustvo, liki neka čudna opojna pijača polnili njegovo dušo. Govoril je s tem in onim, predstavljali so ga tu in tam, a le telo njegovo gbaló se je mej občinstvom, duh pa mu je blodil kdo vé kje!

(Dalje prih.)

MAGGI'JEVA ZABELA ZA JUHE

HORS CONCOURS na svetovni razstavi v PARIZU 1889.

v steklenicah od 45 kr. naprej v vseh specerijskih in delikatesnih trgovinah.

Naravna dalmatinska vina,

rumena, črna in temnordeča „šiler“ priporoča po jako nizki ceni

Marin Nadilo,

(22—4)

vinotržec v Logatec.

Za dobro in točno postrežbo jamči se.

Trgovsk pomočnik

(49-8)

20 let star, izurjen v trgovini z mešanim blagom, slov. in nemškega jezika v govoru in pisavi popolnoma zmožen, išče primerne službe. — Ponudbe pod A. K. 333 v Kranji.

Posestvo

prostovoljno na prodaj s hišo vred, vse v dobrem stanu, na Brodu št. 7 pošta Dol. Logatec. (4)

Natančneje se poizvé pri Jakobu Rudolfu, posestniku na Brodu št. 7 pošta Dol. Logatec, Notranjsko.

Proti

kašlju in nahodu, osobito dece, proti zastize-nju, boleznim v vratu, želodcu in mehurju priporoča se najbolje

koroški rimski vrelec.

Naravno pristen natočen.

Najfinejša namizna voda. (1270—9)

Zaloga v Ljubljani pri M. E. Supan-u.

Ivan Somnitz

(prej Fr. Pettauer)

ur ar

c. kr. priv. južne železnice

priporoča svojo veliko zalogo ur.

Poprave se izvršujejo hitro in dobro. (63)

Ljubljana, sv. Petra cesta šte. 18.

Levec J.

(64)

trgovina deželnih pridelkov. v Ljubljani, pri mesarskem mostu. Kupuje vsakovrstne rastline, semena, korenine, rože za zdravila, kakor Arnikove rože, Šent-janžove koreninice, bele kresnice, češ-minova zrnja, smrekovo seme, tršljikovo lubje, ržene rožičke in druge poljske pridelke. Seno za konje in govejo živino v večjih množinah. Trgovina z raki itd. Blago kupuje po najvišjih cenah.

Ranzinger R.

spediter

na Dunajski cesti šte. 15,

prevzema vsakovrstne izvožnje in do-vožnje na c. kr. državni in c. kr. priv. južni železnici, z zagotovitvijo točne in cene izvršbe. (65)

KUNST A.

Židovske ulice št. 4

velika zaloga obuval lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero. Vsakršna naročila izvršuje se točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamujejo. Pri zunanjih naročilih blagovoli naj se vzorec vposlati. (66)

Stadler Jos.

stavbeni in galanterijski klepar in uradno potrjeni vodovodni instalatér, Stari trg št. 15 in Čevljarske ulice št. 4, priporoča se za vsa v njegovo stroko spadajoča stavbinska dela v mestu in na deželi, kakor tudi za popravila. — Vodovodne naprave vsake vrste prevzema ter z vso natančnostjo in poročtvom izvršuje. Troškovniki pošiljajo se na zahtevanje zastoj. (67)

Frisch Ivan

jermenar in sedlar,

Marijin trg, priporoča svojo veliko zalogo angleške oprave za konje in kočije, sedlov za vojake in zasebne jez-dece, kovčkov za potovanje iz usnja in lesa za gospode in lame itd., razno-vrstna jer nena za daljnogledje, stroje. Velika zaloga listinj iz usnja za mali in veliki denar, za vizitnice, smetke in tobak itd. itd. (68)

Naglas J. J.

tovarna pohištva, ustanovljena 1847. l., v Ljubljani, Turjaški trg št. 7 in Gospodske ulice (Knežji dvorec). Za-loga najednostavnega in najfinejšega lese-nega in oblaženjenega pohištva, zrcal, strugarskega in pozlatarskega blaga, pohištvene robe, zavés, odelj, preprog, zastiral na valjcih, polknov (žaluzij). Otroški vozički, železna in vrtna oprava, nepregorne blagajnice. (69)

Restavracija „Pri Zvezdi“.

Cesarja Josipa trg.

Z velikim zračnim vrtom, stekle-nim salonom in kegljiščem.

Priznana izvrstne jedi in pijače in skupno obedovanje.

F. Ferlinc
restavratér.

ČEBELNO-VOŠČENE SVEČE

prodaja

PAVEL SEEMANN v LJUBLJANI.

(3—3)

Sopke in vence z trakom in napisom po najnovejši fačoni prav ukusno narejene in po najnižjih cenah, kakor tudi vse v njegovo stroko spadajoče stvari izdeluje in se za obila naročila priporoča

z odličnim spoštovanjem

(67—2)

Alojzij Korsika, umetni in trgovski vrtnar.

Ceniki za semenje, rastline, vence in šopke dobivajo se zastoj.

Največja in najcenejša zaloga

Podpisana priporoča slavnemu občinstvu svojo bogato zalogo vsakovrstnih

vencev in šopkov
za ženine in neveste

kakor tudi

pajčolane za neveste, mo-derce, rokovice in nogovice po najnižjih cenah.

P. n. gosp. trgovci do-bivajo primeren odbitek.

Dalje imam v zalogi najnovejše

(32—2)

nagrobne vence

z napisi, najceneje.

Z vsem spoštovanjem

M. Podkrajšek

Ljubljana, Špitalske ulice 9.

umetnih šopkov in vencev

sterškim igranjem, kako dobre sile ima v njima naš glasbeni zavod. Prva točka bila je Mozartova Sonata za klavir in vijolino v G-dur. Adagio je nežno, poezije poln uvod, kateremu sledi Allegro v navadnem sonatnem slogu. Variacije o priprostem tematu so pravi uzor klasične skladbe. Fibichova romanca v B dur je trostavno, harmonično jako zanimivo delo polno najfinjših detailov. Posebno srednji del se odlikuje po svojem narodnem slovenskem duhu. Grieg-ova sonata v F-dur je v velikih potezih zasnovana skladba slavnega severnega skladatelja, polna temu skladatelju lastnih posebnosti in nenavadnih harmoničnih prehodov. Občudovanja vredno gradacijo kaže nam finale, polb zanos in ognjevit, živ in strasten. Vse tri precej dolge točke izvedla sta omenjena gospoda tako briljantno, da jima je donela živahna in zaslužena pohvala. Kot izvrstnega pianista z izredno tehniko in spretnega skladatelja pokazal se je gosp. Hoffmeister v svoji rapsodiji na slovenske narodne pesni. Občinstvo izražalo mu je burno svojo zadovoljnost. Izmej vokalnega dela napravil je največji utis Dvojakov četveroglasen mešan zbor „Padle so pesmi v dušo mi“. To lepo, krasno skladbo velicega mojstra pelo je osem dam in osem gospodov pod vodstvom g. Hubada pa tudi tako izborno in s tako finim nuanciranjem, da občinstvo ni dalo prej miru, da se je ponavljala. Za izborno študiranje tega muzikalnega bisera gre v prvi vrsti hvala neumornemu in marljivemu koncertnemu mojstru g. Hubadu, ki je „Gl. Matici“ res neprecenljiva moč. Gallusov osmeroglasni madrigal „Diversos diversa iuvant“ znan je že od Gallusovega koncerta. Težavno, zapleteno skladbo pel je mešani zbor omenjenih dam in gospodov prav dobro in precizno. Gosp. Razinger skazal se je spretnega pevcu v treh številkah raznega značaja. Pel je Beethovenovo „Adelaido“, Rubinsteinov „Ponočna rosa na travi miglja“ in Bendlovo „Jutro“. Po vsaki točki žel je zaslužen pohvalo. Po srečnem uspehu prvega glasbenega večera pričakujemo z živim zanimanjem daljnih dveh jednacij večerov.

— (Umrli) je v soboto gospa Ana Zeschko rojena Hermann, iz znane Ljubljanske rodbine, v starosti 76 let.

— (Srečke na obroke.) Često smo že opozarjali naše ljudstvo, da naj nikar ne kupuje sreček na obroke od sleparskih agentov, kajti škoda je vsekdar neizogibna. Tržaški magistrat je te dni opozoril prebivalstvo, da je zmatrati kot prestoppek prodajanje vrednostnih papirjev na obroke na račun ogrskih ali inozemskih bank, pa tudi prodajanje v Avstriji dovoljenih papirjev je dopuščeno samo pod posebnimi, zakonito določenimi pogoji, nikari pa krošnjarjem in komur bi se zljubilo. Osebe, ki niso pooblašene v to, a se vendar bavijo s kupčijo sreček in vrednostnih papirjev, zadene denarna kazen ali pa zapor.

— (Zmrznil) je v Mateni pri Studencu oženjeni posestnik Matija Tancek. Predvčerajšnjim našli so ga ljudje na cesti mrtvega. Pokojnik je zapustil šestero nepreskrbljenih otrok.

— (Iz narodnih društev.) Čitalnica v Šmarji pri Jelšah ima v nedeljo dne 29. t. m. ob 4. uri popoldne v lastni sobi svoje glavno zborovanje z običajnim vsprejemom. Isti dan zvečer priredi podružnica sv. Cirila in Metoda za Šmarje in Slatino s sodelovanjem Šmarjske čitalnice v Jagodičevih prostorih veslice, katere čisti dohodek je namenjen družbi sv. Cirila in Metoda. Pozdrav govori predsednik g. Fr. Šašl. Koncert, katerega izvršujejo čitalnični pevci, obsega štiri moške zборе. Poleg tega še nastopi znani slatinski mešani zbor, ki, broječ le kmečka dekleta in fante, kaj vrlo napreduje pod spretnim vodstvom častitega gospoda nadžupnika M. Fröhlicha. Pri plesu svira domača godba. Rodoljubi iz bližine se najljubneje vabijo; posebno tudi pričakuje odbor bratov Hrvatov. — Teharska podružnica sv. Cirila in Metoda ima svoj I. občni zbor v nedeljo dne 29. januarja v gostilni g. Cajhena na Teharjih. Na programu je volitev odbora, poučni govori in petje. Ker se je že osnovni zbor tako dobro obnesel, upati je tudi pri I. občnem zboru obile udeležbe. — Pevsko društvo „Nabrežina“ v Nabrežini priredi veselico s slavnostnim govorom, petjem, gledališko igro in plesom v nedeljo 29. t. m. v prostorih g. Tanceta. Pri veselici svira oddelek vojaške godbe iz Trsta. — Akad. društvo „Slovenija“ na Dunaji priredi sijajni koncert s plesom s prijaznim sodelovanjem slavnega mešanega zbora

slovenskega pevskega društva pod osebnim vodstvom prvega pevovodje g. A. A. Buehte, ženskega in moškega tamburaškega zbora slavnega akad. društva „Zvonimir“ v ponedeljek, dne 6. svečana 1893, v prostorih Ronacherjeve plesne dvorane (1. Schellinggasse Nr. 4). Začetek točno ob 8. uri zvečer.

— (Čuden prizor na Savi.) Iz Krškega poroča se nam o strašuskem prizoru, ki so ga imeli minuli teden obsavski prebivalci. Sava bila je od Zidanega mosta do Krškega zamrznena tako, da so ljudje hodili preko ledu, pri Rajhenburgu pa se je celo vozilo čez ledeno skorjo. H kratu pa je narasla dva metra visoko in pred saboj drvila plaz ledu in snega. Brodniki v Rajhenburgu bili so v veliki nevarnosti, ko so h kraji vlekli ladijo, katero so izsekali iz ledu. Deset dni prej odnesla je namreč voda jedno ladijo, ki je bila potem niže doli zamrznila. Ko je začel led pokati, hoteli so spraviti ladijo na suho, a skoro bi bili ponesrečili pri tem. Ledeni plaz odnesel je ladijo proti Krškemu in brodniki, ki so bili v njej, so se komaj še rešili. Na Krškem bali so se, da silni naval ledu ne poškoduje mostu, kajti plavale so ledene plošče pol pedenj debele, in 10 do 20 kvadratnih metrov velike ter se kopičile ob mostu druga vrhu druge. Na prodih sredi Save videti je še sedaj gruča nad moža visoke, katerih voda ni odnesla. Ob straneh pa je tudi leda nad dva metra visoko napehanega. Zanimivo bi bilo zvedeti, kako je bilo po gorenjih obsavskih krajih in kje se je pričela ta izredna prikazen.

— (Živinske kužne bolezni.) Kakor naznanja deželna vlada uradoma, ni sedaj na Kranjskem nikjer kužnih bolezni mej živino.

— (Mestni dac Goriški) vzel je v zajem potom javne dražbe za dve leti slovenski rodoljub veletržec g. Josip Gorup za 79.000 gld. Istotako ima tudi mestne mitnice v zajemu. Vse ostale mitnice na Primorskem ima v zajemu g. Andr. Konjedic iz Plavij. To kaže — pravi „Primorec“ — da kapital prehaja v slovenske roke.

— (Italijanska vina) začela so na Goriškem močno zgubljati svojo veljavo, kakor poroča „Primorec“. Ljudje se jih ogibljejo in večina gostilnic nima teh vin. Prodajalnice in točarnice italijanskih vin, ki so se ustanovile v Gorici in so imele prej napise, da se tam prodajajo sicilijanska vina, popravile so že te napise ter naznanjajo, da se točijo domača vina. Ker so italijanska vina večinoma gipsana, ne ugajajo našemu ukusu in so tudi zdravju škodljiva.

— (Razpisana zdravniška mesta.) Deželni odbor je razpisal nastopna mesta okrožnih zdravnikov: V Bohinjski Bistrici, letna plača 800 gld., v Železnikih, letna plača 800 gld., v Kočevji, letna plača 600 gld., v Logatci, letna plača 600 gld., v Radovljici, letna plača 600 gld., v Št. Petru na Krasu, letna plača 600 gld. in v Kočevski Reki, letna plača 800 gld. Primerno opremljene prošnje je uložiti pri dež. odboru kranjskem do 15. februarja.

Razne vesti.

* (Ruski jezik v Srbiji.) V Belemgradu osnovala je omladina ruski klub, kateremu je svrha, da svoje člane upoznava z ruskim jezikom in slovom. Upisalo se je že mnogo mladeničev in tudi mnogo častnikov srbskih.

* (Zima v Italiji.) Poročali smo že na kratko, da je letos izredno huda zima po vsej Italiji. Dohajajo upravo neverojetna poročila. V Modeni zapadel je sneg dva metra visoko, v Bologni ga je tudi nad meter. Po vsej Rivieri, kjer je sneg skoro nepoznana stvar, ga je letos obilo. Povečalo je mnogo pomerančnih in limoninih dreves, ki so zdaj bila v cvetju. V Reggio v Kalabriji udrli sta se vsled snega dve strehi in zasuli tri osebe. V Neapolji zmrznil je neki berač blizu kavarne Piedigrotta. Iz Florenca se poroča, da je Arno zamrznil in da je na ledu precej visoko snega. Tudi v Rimu snežilo je precej izdatno. V Siciliji trpeli so vsled ne navadnega mraza vinogradi in olivni vrtovi silno veliko škodo.

* (Uzgoja in svinoreja.) Za najboljši odgovor na vprašanje: „Kaj se more storiti za dobro in popularno uzgojo delavskega stanu?“ razpisala je akademija znanosti v Erfurtu nagrado 500 mark. Za najbolje delo o „pitanji prascev“ plača nagrado 3000 mark. Skoro bi človek rekel, da se koncem devetnajstega stoletja na Nemškem izplača bolje pečati se s prasci, nego pa z ljudmi. Signum temporis!

* (Neprijetna zmeta.) Te dni prišel je nek novinar iz Marzije v Aix in mučič se v tem mestu hotel obiskati znanca, ki je bil v odnotni blaznici. Ravnatelj ni utegnil pregledati listin, jeli dotični blaznik še v zavodu in poklical slugo ter

mu naročil, naj razkaže Marziliškemu novinarju vse zavod. Sluga je mislil, da je obiskovalec tudi blazen in ga izročil dvema drugim hlapcema. Ta dva sta ga prišla in zaprla v celico k blazniku, kjer je siromak moral ostati celih deset ur, dokler se zmota ni pojasnila. Prebivanje mej blazniki je na novinarjeve živce tako vplivalo, da sedaj ne vé, ali je pri pravi pameti ali je zblaznel.

* (Demanti v južni Afriki.) V minulemu letu izkopalo se je v južni Afriki neobdelanih demantov v vrednosti nad 60 milijonov goldinarjev. Stroški za pridobivanje so znašali okolo 20 milijonov gold.

* (Zlato in srebro v morji.) Norveški kemik dr. Münster predaval je nedavno o načinu, kako bi se iz morske vode dalo izcerpati zlato, ki se nabaja v njej. Predlagal je, da se to stori potekom elektrolize. S točnimi skušnjami je dokazal, da je v 100 litrih morske vode 19 do 20 miligramov srebra in 5 do 6 miligramov zlata.

* (Slon in železniški vlak.) Na tir neke indijske železnice zašel je velik slon. Ko začuje za saboj hropenje železniškega stroja, obrne se in zaleti proti domnevemu nasprotniku. A boj bil je le kratek, stroj razmesaril je slona, katerega so delavci potem zvalili z železniškega nasipa. Druga nesreča se ni pripetila in je bil stroj le malo poškodovan, akopram je bil slon jako velik in je tehtal kakih 3000 kilogramov.

Književnost.

— Nove tamburaške partiture. Za veliki zbor: J. F. Wagner: „Unter dem Doppel-Adler (koračnica (40 kr.) G. Ipavec: „Mrak“ (35 kr.); Sctoson-Clark „Pod bakljama“ koračnica (50 kr.) in quintett: Schubert F.: „Dobro jutro“ (25 kr.) Predplačila sprejema A. M. Alfons v Gradcu, Rechbauerstrasse Nr. 18.

— Poljodelstvo najdičniji zanat. Nješto i pa tudjim izvorima napisao i hrvatskomu poljodelskomu puku posvetio Petar Tartaglia. Nagradila „Matica Hrvatska“ iz zaklade grofa Ivana Nep. Draškovića za god. 1891. Zagreb, 1892. Tisak Dioničke tiskare. Str. 111. Ciena 60 kr. — Imeli smo že priliko naznaniti to knjigo. To ni suhoparna razprava o kmetijstvu, to je jako lepa, kmetškemu prebivalstvu namenjena povest, ki je prepletena z raznimi kmetu koristnimi nauki, tako da se bralec nevedé kdaj nauči mnogočemu, kar mu more koristiti. Ako želimo, da bi naša Mohorjeva družba izdala tako knjigo, izrekli smo najboljšo sodbo.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 22. januarja. Kralj in kraljica württemberška dospela danes dopoldne in bila slovesno vzprejeta.

Budimpešta 22. januarja. Senat Budimpeštanskega vseučilišča ukrenil jednoglasno, podeliti kardinalu in primasu Vaszaryju dostojanstvo častnega doktorja teologije.

Beligrad 22. januarja. Srbski listi ne omenijo niti besedice o porazumljenji kraljice Natalije in Milana.

Pariz 22. januarja. V spomin stoletnice smrti kralja Ludovika XVI. bile v mnogih cerkvah tako v stolici, kakor v provinciji, črne sv. maše.

Halle 22. junuvarija. Doslej obolelo je v Nietlebenski blaznici za kolero 66 osob, umrlo pa 22. Mesto še ni okuženo.

Narodno-gospodarske stvari.

— „Rojansko posojilno in konsumno društvo“ postalo je v kratki dobi svojega obstanka najmočnejše slovensko društvo v Tržaški okolici. V minulemu letu imelo je 37.938 gld. 89 kr. skupnega prometa. Deležev je dozdej uplačanih 138, koncem leta bilo je vpisanih udov 188, zdaj jih je pa že 226. Vplačana glavnica znašala je koncem min. leta 4619 gld. 64 kr., rezervni zaklad pa 411 gld. 47 kr. Čistega dobička je bilo 388 gld. 35 kr. Dividenda na blago se izplačuje zadružnikom ta mesec v prodajalnici. Novi udje se še vedno vzprejemajo. V društveni prodajalnici se prodaja blago tudi nedruštvenikom.

— Kolonizacija na Ruskem. Znano je, da je v širni Rusiji še mnogo krajev, ki imajo rodovitno zemljo a so še malo ali nič obljudeni. Osnovale se je zdaj društvo, ki si je stavilo kot svrhu, da kolonizuje južno-zapadne gubernije s prebivalci iz osrednje Rusije. Društvo bode v gospodarskem in finančijem oziru pospeševalo to kolonizacijo. Ministerstvo je že potrdilo pravila tega društva.

Kot trepetalo nam je v dnevih sreče,
V neskrbnih dnevih zornih, mladih let,
Ko krog ženice sivolase zbrani
Pazljivo smo nastavljali uho,
In vitezi, junaki, veliki,
Kraljičine, gradovi njih prostrani
Pred dušno so nam stopali okó.

„Nekdaj je bilo“ — — Temne razvaline,
Zaprta je do njih najmanjša pot —
Oj razvaline — slika zgodovine,
Ki pretrpel jo je slovenski rod!
A po zidovji golem se razpleta
Bratno rastoči, zeleni bršljan,
Razpoka slednja skrbno ž njim odeta,
Pokrit ž njim ves posip je razoran.
Tako pravljica, hčerka domišljije,
Nesrečnih časov temne zgodbe krije.

Čas bojev, čas trinoštva krute sile,
Ki segala je do poslednjih koč,
Čas nezvestobe, sreče čas nemile,
V katerem žil je narod trepečoč,
Porodil je pravljico v tolažilo —
Odstrl zavesa se! — „Nekdaj je bilo: —“

Predstava „Teharskih plemičev“ je bila jako dobra in je zaslužila frenetično priznavanje, katero je občinstvo dajalo predstavljalcem zlasti g. Nolliju in solistom ter zboru in katero je raslo od dejanja do dejanja ter se končalo z velikansko manifestacijo za slovensko narodno umetnost. Po drugem dejanju usula se je iz lož prava ploha duhtečih svežih šopkov na mile goste, kateri so bili po tej ljubeznivi ovaciji narodnih dam prijetno presenečeni.

Mej posamezni dejaji bilo je živabno gibanje v foyerju, kjer je gospodičina Slavčeva v narodni noši prodajala razne knjige in prolog. Mnogi gostje kupili so si pri njej majhen spomin na ta nepozabni narodni praznik. Cela predstava delala je zares čast „Dramatičnemu društvu“ in predstavljalcem ter napravila vidno globok utis na goste.

Po predstavi.

Sedaj, ko bi bilo treba pred odhodom združiti vse goste v prijateljski krog z domačimi rodoljubi, sedaj pa se je živo pokazal skoro sramotni nedostatek primerne prostora. Pokazala se je pri tej priliki zopet in zopet nujna, neodložna potreba „Narodnega doma“, brez katerega se metropola slovenska ne more niti najmanj dostojno in častno reprezentovati. Na tri lokale morali smo se razdeliti, napolnili smo do zadnjega prostora vrtni salon in sprednje prostore pri „Maliču“, kakor tudi vso prostorno restavracijo pri „Slonu“. In vender moralo je odhajati in razkropiti se po drugod mnogo, mnogo domačih rodoljubov, ki bi bili radi do odhoda kazali milim gostom svoje simpatije in svoje navdušenje ob njihovem prihodu. Žalostno, a resnično in mi upamo le, da bo odbor „Narodnega doma“ izvajal iz sinočne izkušnje potrebne in neizogibne konsekvence. Splošno mnenje Ljubljanskih narodnih krogov in gostov bilo je pač to, da se zgradba „Narodnega doma“ ne sme in ne more več odlašati, ker je vsak odlog le na kvar narodnemu ugledu Ljubljane. Naj se zida, kjer koli si bodi, a zidati se mora! Sicer pa bomo o tem akutnem vprašanju o priliki spregovorili še kaj več. — Naravno je, da je prisiljena razdelitev cele sijajne družbe kolikor toliko neugodno vplivala na razvoj zabave po predstavi. Vender pa smo pri „Maliču“ in pri „Slonu“ dostojno pozdravljali mile svoje goste in spregovorila se je v pozdrav in odzdrav marsikaka krepka in jedernata slovenska beseda. Oficijelni pozdrav gostom govoril je v vrtnem salonu pri „Maliču“ g. dr. Ivan Tavčar, ki je v navdušenih besedah naglašal, da so se sicer prepovedali politični govori, a da političnih govorov treba ni tam, kjer si bijejo nasproti slovenska srca. Krasni pozdrav gosp. dra. Tavčarja našel je pri navzočih navdušen odmev in vidno ganjen zahvalil se je beli Ljubljani v daljšem in temeljitem govoru voditelja štajerskih gostov, gosp. deželni poslanec dr. Srnec iz Celja. Bilo je potem še več navdušeno govorjenih in isto tako navdušeno sprejetih govorov in zdravic, izmed katerih naj omenjamo le zdravico deželnega poslanca g. Ivana Hribarja slovenski domovini, ono g. deželnega poslanca štajerskega dra. Dečka kranjskim rodoljubom, g. dra. Rosine „Dramatičnemu društvu“, zahvale g. V. Legata iz Celovca na pozdravu koroškimi gostom in krasen prepričevalen poziv k jedinstvi in slogi g. dra. Medveda.

Tudi pri „Slonu“ so se gostje in domačini v navdušenih besedah pozdravljali. Pevsko društvo „Ljubljana“ prepevalo je neumorno in razveseljevalo mile goste.

Le prehitro prišla je ura slovesa, kajti že ob 1/12. uri morali so se gostje pripravljati na odhod. In sedaj čakalo jih je še novo presenečenje. Pred „Slonom“ in „Maličem“ nastavljen je bil dolg špalir „Sokolov“ z raznobojnimi lampijoni in v tem špaliru in spremljani še po drugih domačih rodoljubih korakali so Štajerci na kolodvor in ko se je jel pomikati vlak, tedaj razlegali so se v tiho noč zopet gromoviti Živio- in Slava-klici na čast milim gostom, katere smo žalibog le premalo časa imeli v svoji sredi. —

Skromno sicer gledé na trdi zimski čas a dostojno je torej sprejela Ljubljana svoje drage slovenske goste, pokazala jim je, da vestno goji središče Slovenije tudi umetnost slovensko, ki se naj razlije iz našega hrama muz širom domovine slovenske. Naj bi jim ostal včerajšnji dan vsem v prijetnem in blagem spominu! —

Konečno omenimo naj še, da je došlo tudi več brzojavnih pozdravov iz različnih krajev domovine in tudi to si štejejo v dolžnost konstatovati, da si je največ zaslug za lepi sprejem stekel vrli naš „Sokol“, ki je z izredno požrtvovalnostjo prevzel in izvedel reditelstvo in organizacijo sprejema. Čast in slava zategadelj dičnemu „Sokolu“!

Završujoč to poročilo pa izrekamo v imenu narodne Ljubljane še jedenkrat najprišrčnejšo zahvalo prirediteljem in udeležencem prvega slovenskega gledališkega vlaka, vrlim slovenskim bratom iz zelenega Štajerja. Vivat sequens!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 23. januarja.

Državni zbor.

Proračunski odsek bavi se je v zadnji seji z budgetom naučnega ministerstva in sicer s točko „srednje šole“. Debata še ni končana. Mej govorniki, katerih je bilo precejšnje število, bil je tudi posl. prof. Šuklje, ki je najprej preciziral svoj nazor o nekaterih pedagoških vprašanjih, potem pa govoril tudi o slovenskih šolskih tirjavah in sicer, kakor je sam rekel, zgolj s stališča šolnika. Povdarjal je, da so on in rojaki njegovi uverjeni, da mora tist, kdor izvrši gimnazijo, biti nemškega jezika v govoru in v pisavi popolnoma zmožen. Ta smoter se je na kranjskih gimnazijah dosegel in bi se tudi dosegel na Štajerskem. Govornik se je odločno izrekel zoper to, da se v mešanih deželah nastavlja ravnatelji, zmožni samo jednega deželnega jezika, zahteval, da se uvede v slovenskih paralelkah v Mariboru slovenščina kot učni predmet še za nekatere predmete in razpravljaj o Goriški drž. knjižnici in o slabih prostorih, v katerih sta nastanjeni Ljubljanski gimnaziji.

Bodoča večina.

Zabeležili smo tudi mi izjavo grofa Hohenwarta, da pristopijo Poljaki novi večini le tedaj, če se ji pridruži konservativni klub v svoji celoti. Ta izjava uzbudila je v levičarskih krogih mnogo hrupa in glasila te stranke dokazujejo z največjim naporom, da je sedaj vsako pogajanje nepotrebno, sestava parlamentarne večine pa nemogoča. Z druge strani pa se zopet trdi, da Jaworskega zahteva ni nikogar presenetila, najmanj pa levičarje, kateri so bili na to pripravljeni in na katerih ukrepe ne bo vplivalo drugega nič, kakor jasni vladni program. Konservativni listi so z Jaworskega stališčem jako zadovoljni in izvajajo iz tega, da stojé njih akcije dobro, povdarjajo pa, da bi se konservativci protivili vsakršni premembi v ministerstvu. Vsi vprek, liberalni in konservativni listi pa sodijo, da je vlada opustila misel na razpust državnega zbora.

Hrvatski deželni zbor.

Deželni zbor hrvatski začel je v zadnji seji specialno debato o proračunu in je zopet zabeležiti dva znamenita govora dra. Franka. Pri točki „deželni zbor“ povdarjal je dr. Frank, da nedostaje tej korporaciji prvega pogoja uspešnemu delovanju, objektivne in subjektivne svobode. Zahteval je, da se premeni volilski red in se ustvari garancije za volilsko svobodo. Ban mora strogo kaznovati vse uradnike, ki krše to svobodo, kajti dokler se to ne zgodi, ni nadeje, da se bodo vladni kortesi uzdržali nezakonitega uplivanja. Nečuveno in brez primere pa je, da ima volilsko pravo samo 2 1/2% prebivalstva, od teh glasov je pa tretjina uradniška, tretjina pa od vlade odvisna. — Pri točki „ban“ je dr. Frank dokazal suverensko pravo hrvatskega naroda in to na podlogi inavguralnega diploma ter na tej isti podlogi tudi zahteval združitev Bosne in Hercegovine s trojedno kraljevino. — Franku so sicer odgovarjali ban in nekateri madjaronski poslanci, a trditev njegovih ni nihče ovrgel.

Vnanje države.

Kraljica Natalija in Milan Obrenović.

Minoli teden razširjale so se vesti, da je srbski kralj nesrečnega spomina, Milan Obrenović, prišel v Biaritz, kjer se mudi bivša njegova soproga, presrečna kraljica Natalija. Ker sta se doslej Natalija in Milan drug drugega kar najbolj ogibali, naredil je že Milanov prihod v Biaritz velik vtis na vse politične kroge in sploh vzbudil največjo pozornost, katere je priklopela do vrhunsca, ko se je izvedelo, da sta se točena dvojica spravila in sprijaznila. Izvestno je to žrtov storila kraljica Natalija le iz političnih razlogov, kajti psihologično je skoro nemogoče in povsem neverojetno, da bi bila pozabila in odpustila vsa britka žaljenja, s katerimi jo je obsipal Milan, da bi bila to storila ona, ki je kakor devinja branila svoja materinska in zakonska prava, dočim je Milan, postavši kot kralj nemogoč, opustil vse ozire na bodočnost dinastije in na srečo rodnega svojega sinu ter za gotovo plačo prodal krono, očetovska prava in celo državljanstvo svoje. Leto dni mora še poteči, predno postane mladi kralj polnoleten; dotlej vlada nesrečni deželi regentstvo in prav sedaj je v Srbiji napočila kritična doba, v kateri so ljudske strasti omajale stebre, na katerih stoji srbski prestol. Ta nevarnost je uzrok, da sta se spravila Natalija in Milan, da dasta na ta način moralno podporo in zaslombo sinu-kralju. Tako uzvišeno ravna samo Natalija!

Panamska afera.

Dočim teče v Parizu pravda zoper panamske upravitelje in se politične stranke organizujejo za boj proti republiki ali za njo, prišlo je angleško sodišče pravega provzročitelja vsega škandala Kornelija Herza. Francoska vlada obdolžila je Herza prevare in na podlagi nje zahteve je sodišče prijelo Herza. S tem pa še ni rečeno, da ga bode tudi izročilo francoskim sodiščem, kajti po angleških zakonih se mora Herzova krivda najprej dokazati pred angleškim sodiščem in Herz je tudi že najel tri najuglednejše advokate Londonske, da zastopajo in zavlečejo njegovo stvar. Sploh pa je jako čudno, da se mož ni pravočasno umaknil z Angleškega. Herz je sicer bolan, toda v njegovem položaju stori človek vse, da se reši preteči nevarnosti, on pa je mirno ostal na Angleškem ker je baje prepričan, da se mu ne more zgoditi ničesar. Ako bode angleško sodišče spoznalo krivdo Hercevo in ga izročila francoski vladi, potem bo Herz zadela grozna kazen, a pojasnilo se bode tudi vse to, ker je sedaj še zamotano in nerazjasnjeno.

Domače stvari.

— (Slovenska predstava.) Prihodnja slovenska gledališka predstava, triintrideseta te sezone, bode v sredo. Predstavljala se bode prvič tako efektna igra v 4 dejanjih „Valenska svatba“, spisala L. Ganghofer in M. Brociner, preložil Fr. Svoboda. Igrokaz predstavlja sliko iz rumunskega življenja in je priljubljena repertoarna igra vseh boljših gledališč. Poleg svoje notranje dramatične vrednosti bode pokazala še tem večjo privlačno silo, ker v tej igri stopita na oder prvič dve novi igralni moči Dramatičnega društva. Ni torej dvomiti, da bode to povoda dovolj, da se gledališče napolni.

— (Narodna čitalnica Ljubljanska) priredi sijajni Vodnikov ples v sredo dne 1. februarja v redutni dvorani. Pri plesu svira vojaška godba domačega pešpolka. Začetek plesu ob 8. uri zvečer. Ker se je prvi plesni venček Čitalnice v redutni dvorani obnesel tako dobro, bode gotove tradicijselni Vodnikov ples privabil prav mnogo članov in drugih gostov.

— (Slovensko gledališče.) Prva populadanska predstava, katere se je včeraj priredila, obnesla se je jako dobro. Igra „Urban Debeluhar“ je za take prilike kaj primerna in je tudi včeraj vzbujala mnogo smeja. Občinstvo se je očitno izborno zabavalo in tudi ni štedilo z burno pohvalo, katero so igralci in igralke, v prvi vrsti pa g. Borštnik v polni meri zaslužili.

— (Glasbena Matica.) Da je bila jako srečna misel, osnovati „Glasbene večere“ s klasičnim instrumentalnim in vokalnim vspešnim, pokazal je prvi tak večer, ki ga je priredila „Glasbena Matica“ minolo soboto v redutni dvorani. Navzlic neugodnemu pustnemu času in v predvečer dveh slovenskih gledaliških predstav, zbralo se je prav obilo občinstva, kar kaže, da se bodo udomačili taki večeri. Ta prvi poskus znači zopet lep napredek v delovanju našega glasbenega društva. Obnesel se je večer v vsakem oziru prav izborno. Instrumentalni del izvajala sta učitelja „Glasbene Matice“ gg. H. Baudis (vijolina) in K. Hoffmeister (klavir) prav izborno ter dokazala z nova z moj-